

Vergaderjaar 2019–2020

32 734

Nederlandse diplomatie

Nr. 45

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 maart 2020

Hierbij informeer ik u over enkele gevolgen van de COVID-19 uitbraak voor de consulaire dienstverlening, in aanvulling op de informatie die u reeds eerder toeging, bij brief van 16 maart en 23 maart (Kamerstukken 32 734 en 25 295, nrs. 41 en 42).

Reisadviezen

Veel landen nemen ingrijpende maatregelen om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Daarnaast zijn nieuwe maatregelen voorstelbaar en kan de situatie in een land snel veranderen. Deze maatregelen hebben vergaande consequenties voor reizigers.

Naar aanleiding van de mededeling van de Europese Commissie van 16 maart jongstleden over de reisrestricties, waarmee de Europese Raad op 17 maart jongstleden heeft ingestemd, heeft de Nederlandse overheid het besluit genomen om de toegangsvoorwaarden van personen die uit derde landen naar Nederland willen reizen te verscherpen vanaf donderdag 19 maart 2020 om 18.00 uur.

Gelet op de steeds ingrijpendere maatregelen die veel landen nemen en gezien de reisrestricties binnen Schengen adviseert het ministerie vanaf dinsdag 17 maart jl. alle Nederlanders om de komende periode niet meer naar het buitenland te reizen tenzij het strikt noodzakelijk is. Voor alle landen geldt vanaf dat moment minimaal kleurcode oranje («alleen noodzakelijk reizen») als het om Corona gaat. Vakantiereizen naar het buitenland worden hiermee afgeraden. Vrachtvervoer en overig professioneel transport geldt nadrukkelijk wel als «noodzakelijk verkeer». Het reisadvies geldt dus niet voor de transportsector en het goederenvervoer.

Reisadviezen zullen wereldwijd nog steeds op hoofdlijnen actueel worden gehouden en land-specifieke elementen, anders dan het coronavirus, blijven behouden. Om de informatievoorziening over de actuele stand van zaken per land aangaande corona optimaal te houden is er op Nederland-wereldwijd.nl informatie beschikbaar die specifiek gericht is op de

(beperkende en verdergaande) maatregelen die in de landen gelden. Deze informatie wordt iedere dag zo veel als mogelijk actueel gehouden. Ook zullen ambassades per land via publieke kanalen (bijvoorbeeld via sociale media) blijven informeren over de beperkende maatregelen in het betreffende land vanwege het Coronavirus. Eveneens zal het algemene reisadvies via alle kanalen van Buitenlandse zaken worden verspreid (ambassades, sociale mediakanalen, 24/7 Contact Centre). Zodra de situatie daartoe op merites aanleiding geeft zullen de reisadviezen gaandeweg worden verlicht. Het is onaannemelijk dat dit op korte termijn zal plaatsvinden, wel wordt voortdurend gemonitord of aanpassing mogelijk en noodzakelijk is.

Consulaire bijstand

Voor Nederlanders in het buitenland die door inreisbeperkingen en lokale quarantainemaatregelen geraakt worden, staan het Nederlandse netwerk van consulaten en ambassades en het Ministerie van Buitenlandse Zaken 24 uur per dag klaar. Wel wordt die dienstverlening in sommige landen belemmerd door maatregelen van de lokale overheid om de verspreiding van COVID-19 te beteugelen. Het verlenen van urgente consulaire bijstand en humanitair dringende zaken gericht op Nederlanders wereldwijd, krijgen daarbij voorrang boven de reguliere consulaire dienstverlening. Op 23 maart jl. bent u geïnformeerd over het convenant «bijzondere bijstand buitenland als gevolg van de impact van het coronavirus (COVID 19)». Hiermee zal in samenwerking tussen het Ministerie van Buitenlandse zaken, de reisbranche en alarmcentrales aan gestrande Nederlandse reizigers bijstand worden geboden voor een veilige terugkeer naar Nederland. Waar dat onverhoopt niet mogelijk is zal in urgente gevallen tijdelijk ondersteuning geboden worden om een voortgezet veilig verblijf in het land in kwestie mogelijk te maken, binnen de kaders van de reguliere consulaire bijstand. In het kader van het genoemde convenant zal ook met de convenantpartners gekeken worden of hiertoe mogelijkheden bestaan. Dat kan gaan om zaken als verblijfslocatie, verblijfstitel, medische noodzaak en andere reguliere consulaire bijstand. Uitgangspunt is dat noodzakelijk verblijf in het buitenland voor rekening komt van de reiziger. Dit zal in voorkomend geval in nauwe samenwerking met de ambassades in het buitenland uitgevoerd worden, waarbij de lokale autoriteiten leidend blijven en eerstverantwoordelijk zijn voor de personen die in hun land verblijven. Eveneens zijn de diplomatieke vertegenwoordigingen in Nederland aangeschreven om aandacht te vragen voor medewerking als het gaat om het verlenen van landingsrechten en opvang van eenmaal gestrande Nederlandse reizigers in een veilig voortgezet verblijf ter plaatse.

Reisdocumenten

De inname van aanvragen voor reisdocumenten wordt beperkt tot het hoogst noodzakelijke. Dit is in lijn met de reisrestricties die door de Europese Unie voor de Schengenzone als geheel zijn ingesteld. Aanvragen voor reisdocumenten worden alleen in behandeling genomen indien een reisdocument verloopt of is verlopen en een reis om aantoonbare medische of humanitaire redenen niet kan worden uitgesteld. Daarnaast zullen aanvragen in behandeling worden genomen indien het reisdocument aantoonbaar essentieel is voor het aanvragen van een verblijfsvergunning. Deze lijn geldt ook voor de paspoortbalies bij de externe dienstverlener VFS, tenzij deze vanwege instructies van lokale autoriteiten hebben moeten sluiten. De voor april voorziene opening van de paspoortbalie bij de externe dienstverlener in Birmingham wordt uitgesteld naar een later moment. Ook de inzet van «mobiele brigades» wordt vooralsnog tijdelijk opgeschort.

Tot slot zal een passende vorm worden gevonden om een Verklaring omtrent het bezit Nederlanderschap (VON) aan te bieden in verband met stuiting van de verliestertermijn Nederlanderschap in plaats van de inname en behandeling van de aanvraag van een nieuw reisdocument.

Visumverlening

De inname van visumaanvragen is door het Ministerie van Buitenlandse Zaken opgeschort. Slechts in uitzonderlijke gevallen waarbij sprake is van een groot humanitair en/of nationaal belang kan hierop een uitzondering gemaakt. Bij beide categorieën gaat het om uitzonderlijke gevallen waarbij de reis niet kan worden uitgesteld. Visumverlening voor Schengenlanden die door Nederland worden vertegenwoordigd wordt eveneens stopgezet. De Schengenpartners zijn op de hoogte gesteld van de genomen maatregelen en hebben zelf ook dergelijke maatregelen getroffen. Diensten met betrekking tot Machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) met de daaraan gerelateerde taken zoals afname van DNA en identiteitsgegevens en basisexamens inburgering in het buitenland zijn stopgezet. Er worden in overleg met de IND alleen MVV's afgegeven in urgente en noodzakelijke zaken, in principe alleen aan MVV-aanvragers die werkzaam zullen worden in de cruciale beroepen of vitale processen tijdens de COVID-19 uitbraak zoals gedefinieerd door de rijksoverheid. Verder heb ik u per Kamerbrief van 2 oktober 2019 geïnformeerd over de voorbereidingen die getroffen worden om voor de Caribische delen van het Koninkrijk een visumplicht voor Venezolanen in te voeren (Kamerstuk 29 653, nr. 59). Invoering van deze visumplicht was per 1 april a.s. voorzien. Door de ontwikkelingen als gevolg van COVID-19 en de maatregelen die momenteel door o.a. Venezuela worden getroffen, is invoering van de visumplicht per 1 april om logistieke en organisatorische redenen niet haalbaar. Daarom is in samenspraak met de Caribische Koninkrijkslanden besloten om de invoering van de visumplicht voor Venezolanen tot nader order uit te stellen.

Overige consulaire diensten

Het afnemen van basisexamens inburgering in het buitenland, incl. naturalisatietoetsen, wordt geheel stopgezet. Ook worden andere consulaire processen zoals het innemen en behandelen van optieverklaringen en naturalisatieverzoeken, DNA-onderzoeken, legalisatieverzoeken en consulaire verklaringen stopgezet.

Impact op moderniseringsprojecten

Het opschorten van veel reguliere werkzaamheden om capaciteit vrij te maken voor de crisisbeheersing heeft significante gevolgen voor de voortgang van de moderniseringsprojecten op het consulaire terrein. Hierbij geldt dat de ontwikkeling van digitale applicaties voor verbeterde paspoort- en visumverlening, evenals het openen van kantoren van externe dienstverleners waar mensen terecht kunnen voor een paspoort- of visumaanvraag, vertraging op zal lopen. Dit heeft ook financiële consequenties, daar ontwikkelteams langer in stand gehouden moeten worden en oude systemen nu langer gebruikt en onderhouden moeten worden. Het is nu nog te vroeg om hiervan de precieze impact in te schatten.

Verwachting voor opschorting van bovenstaande maatregelen

Bovenstaande maatregelen gelden tot nader orde. Afhankelijk van de situatie zal worden besloten wanneer genoemde consulaire diensten weer

aangeboden worden. Bij deze afweging staan zowel de gezondheid en veiligheid van medewerkers en klanten als de volksgezondheid in de betreffende landen centraal.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok